

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

9. november 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Skatteministeriets grundnotat om nyt direktivforslag til sikring af en reel beskatning af renteindtægter fra opsparing.

8. november 2001
10. kontor

J. nr. 10 98-629-11

Grundnotat om nyt direktivforslag til sikring af en reel beskatning af renteindtægter fra opsparing

1. Resumé

Kommissionen har fremsat et nyt direktivforslag til sikring af beskatningen af renter, som en person i et EU-land modtager fra et andet EU-land. Det ny forslag svarer i princippet til et forslag, som Kommissionen fremsatte i foråret 1998, med de ændringer, der er nødvendige som følge af ECOFIN's konklusioner fra juni og november 2000 til forslaget. Den vigtigste ændring i forhold til 1998-forslaget angår den metode, som EU-landene skal anvende til at sikre beskatningen. Efter 1998-forslaget kunne landene vælge mellem indberetning og videresendelse af oplysninger om rentebetalinger og opkrævning af kildeskat af rentebetalinger. Efter det ny forslag skal landene anvende det førstnævnte informationssystem, men tre lande kan dog anvende kildeskattesystemet i de første 7 år. For Danmark medfører det ny forslag ikke principielle ændringer i forhold til 1998-forslaget, idet Danmark ville gennemføre dette forslag ved at anvende informationssystemet for rentebetalinger fra Danmark til personer i andre EU-lande.

Direktivforslaget påvirker altså ikke selve beskatningen af renter, som personer, der er hjemmehørende her i landet og dermed fuldt skattepligtige, modtager fra udlandet, eller af renter, som betales her fra landet til personer, der er hjemmehørende i udlandet.

Direktivforslaget medfører derimod, at de danske skattemyndigheder får oplysninger fra andre EU-lande, som sikrer beskatningen af fuldt skattepligtige personers renteindtægter fra disse lande, ligesom myndighederne skal indsamle oplysninger om rentebetalinger her fra landet til personer i andre EU-lande og videregive oplysningerne til disse lande.

Direktivet vil medføre, at de nuværende regler i skattekontrolloven skal tilpasses det ny informationssystem efter direktivet.

2. Baggrund

ECOFIN vedtog den 1. december 1997 konklusioner om skattepakken, dvs. direktivforslagene om rentebeskatning og beskatning af renter/royalties samt adfærdskodeksen. Skattepakken hænger sammen, så de enkelte elementer skal gennemføres samlet.

Kommissionen fremsatte den 20. maj 1998 det første rentebeskatningsforslag (KOM(1998)295), som gik ud på, at et EU-land kunne vælge at sikre beskatningen af private rentebetalinger efter enten et informationssystem eller et kildeskattesystem.

Der er redegjort for 1998-forslaget i et notat af 29. maj 1998 til Europaudvalget.

ECOFIN besluttede i juni 2000, at det langsigtede mål er informationssystemet, men at tre EU-lande kan vælge at bruge kildeskattesystemet i en overgangsperiode på 7 år. Rådet traf i november 2000 en række andre konklusioner om indholdet af informationssystemet og kildeskattesystemet.

Kommissionen har den 18. juli 2001 fremsat forslag til Rådets direktiv om sikring af en reel beskatning af renteindtægter fra opsparing i Fællesskabet (KOM(2001)400). Samtidig har Kommissionen trukket 1998-forslaget tilbage. Det ny forslag svarer til 1998-forslaget med de ændringer, som ECOFIN besluttede i juni og november 2000.

Retsgrundlaget er Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig art. 94.

3. Indhold

Direktivet går ud på, at myndighederne i et EU-land skal indsamle oplysninger om renter, som betales fra dette land til en person i et andet EU-land, og sende oplysningerne til myndighederne i rentemodtagers bopælsland (informationssystemet). I de første 7 år kan Belgien, Luxembourg og Østrig dog opfylde direktivet ved at opkræve kildeskat af renten og overføre en del til bopælslandet (kildeskattesystemet).

Det er den såkaldte betalingsagent, som skal foretage indberetning til sine skattemyndigheder om betaling (herunder godskrivning) af renter til en person. Betalingsagenten skal tilsvarende opkræve kildeskat af renter i overgangsperioden.

Betalingsagenten er den økonomiske operatør, som betaler renter umiddelbart til den retmæssige ejer, uanset om agenten er skyldner eller er pålagt af skyldner eller ejer at foretage betalingen. I praksis er det især pengeinstitutter, der vil være betalingsagenter.

Direktivet har regler, som definerer begrebet den retmæssige ejer af en rente. Begrebet omfatter kun fysiske personer, så direktivet ikke omfatter betalinger til selskaber mv.

Efter direktivet skal hvert EU-land have visse mindstekrav om, at deres betalingsagenter skal fastslå identifikation og adresse for retmæssige ejere af rentebetalinger. Reglerne følger EU's pengevaskdirektivs såkaldte "kend din kunde regler" så pengeinstitutter mv. kræver legitimation ved et retskraftigt dokument fra nye kunder og opbevarer kopi heraf.

Betalingsagenten skal fastslå den retmæssige ejers identitet og adresse på grundlag af de oplysninger, som han allerede har, for så vidt angår eksisterende kontraktsforhold. For nye kontraktsforhold skal agenten indsamle oplysninger om ejerens navn og identitetsnummer, eller hvis et sådant nummer ikke findes, ejernes fødselsdato og -sted.

Betalingsagenten skal fastslå den retmæssige ejers hjemsted (bopælsland). For kontraktsforhold, indgået før 1. januar 2001, skal agenten fastslå hjemstedet ud fra de oplysninger, som han allerede har. For kontraktsforhold, indgået fra 1. januar 2001, antages hjemstedet at være det land, hvor ejeren har sin adresse. Hvis en person, som har pas eller et lignende officielt dokument udstedt af et EU-land, oplyser at have adresse i et land uden for EU, anses han alene at have hjemsted i dette land, hvis han foreviser en attest fra dette lands kompetente myndigheder om, at han er fuld skattepligtig dér.

Direktivet har regler, som afgrænser de rentebetalinger, som det omfatter,

- almindelige løbende renter af fordringer,
- påløbne eller kapitaliserede renter ved afståelse, indfrielse eller tilbagekøb af fordringer (herunder nul kupon-obligationer og obligationer til underkurs),
- indkomst, udloddet af investeringsinstitutter mv., i det omfang indkomsten hidrører fra renter. Et EU-land kan dog bestemme, at direktivet ikke skal omfatte indkomst fra disse institutter, hvis højst 15 pct. af deres portefølje består af fordringer,
- indkomst ved afståelse, indfrielse eller tilbagekøb af andele i et investeringsinstitut, som har investeret mere end 40 pct. af dets aktiver i fordringer. Satsen foreslås nedsat til 15 pct. efter 7 år.

Hvis en betalingsagent ikke kan fastslå, hvor stor en del af indkomsten fra et investeringsinstitut, der hidrører fra renter, skal han anse den samlede indkomst som hidrørende fra renter. Hvis han ikke kan fastslå, om et investeringsinstitut overskrider 15 og 40 pct.'s tærsklerne, skal han gå ud fra, at andelen er større end disse satser.

Direktivet fastsætter de mindste oplysninger, som et EU-land (bortset fra Belgien, Østrig og Luxembourg i overgangsperioden) skal indsamle fra dets betalingsagenter vedr. beløb, som de betaler til en person i et andet EU-land. Et EU-land skal pålægge dets betalingsagenter at indberette ejerens identitet og adresse, agentens eget navn og adresse, kontonummer eller identifikation af fordring samt oplysning om rentebetalingen. For

indkomst fra afståelse, indfrielse eller tilbagekøb af fordringer, indkomst fra andele i investeringsinstitutter og indkomst fra afståelse, indfrielse eller tilbagekøb af sådanne andele, kan et land selv bestemme, om indberetningen skal omfatte den del af indkomsten, der hidrører fra renter, eller det fulde beløb.

Myndighederne i betalingsagentens land skal sende de indsamlede oplysninger videre til myndighederne i ejernes bopælslande inden 6 måneder efter årets udløb.

Belgien, Luxembourg og Østrig kan i en overgangsperiode på de første 7 år opkræve kildeskat af rentebetalinger fra disse lande. Kildeskatten skal være mindst 15 pct. de første tre år og mindst 20 pct. de sidste 4 år og beregnes af stort set samme beløb, som er dækket af informationssystemet. 75 pct. af skatten skal afregnes til ejerens bopælsland. De tre lande vil modtage oplysninger fra de andre 12 EU-lande

Den retmæssige ejer kan undgå opkrævning af kildeskat ved at anmode betalingsagenten om at anvende informationssystemet, eller ved at give sine skattemyndigheder oplysning om betalingen, hvorefter de udsteder en attest, som fritager for opkrævning af kildeskat.

Direktivet har en udtrykkelig regel, hvorefter det forhold, at der er opkrævet kildeskat af en rentebetaling, ikke forhindrer ejerens bopælsland i at beskatte beløbet. Men bopælslandet skal ophæve dobbeltbeskatning ved at nedsætte dets skat med den opkrævede kildeskat og eventuelt tilbagebetale det overskydende beløb.

Direktivet omfatter ikke renter af obligationer i overgangsperioden på 7 år, dog kun for så vidt angår obligationer, der er udstedt før den 1. marts 2001. Hvis en stat har udstedt en obligationsserie før 1. marts 2001 og senere udvider denne, bliver hele serien omfattet af direktivet. Hvis en anden emittent, som har udstedt en obligationsserie før 1. marts 2001, senere udvider denne, bliver den efterfølgende emission omfattet af direktivet, mens den oprindelige emission forbliver omfattet af undtagelsen.

Efter forslaget om gennemførelse skal EU-landene senest den 1. januar 2004 sætte de love og regler i kraft, som er nødvendige for at efterkomme direktivet.

4. Nærhed og proportionalitet

Kommissionen nævner, at direktivets formål, en reel beskatning af grænseoverskridende indtægter fra opsparing i Fællesskabet, ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af EU-landene som følge af mangel på koordination af de nationale ordninger til beskatning af indtægter fra opsparing og bedre kan opfyldes på fællesskabsplan. Derfor kan fællesskabet træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, begrænser dette

direktiv sig til det nødvendige for at opfylde formålet og går ikke længere end det, der er nødvendigt i dette øjemed.

5. Gældende dansk ret

a) Danske pengeinstitutter m.fl. skal indberette rentebetalinger til danske skattemyndigheder, uanset om ejeren af renterne er bosat her i landet eller i udlandet.

b) En person, der er fuldt skattepligtig til Danmark og modtager rente fra en skyldner eller en betalingsagent i udlandet, er skattepligtig af renten på samme måde, som hvis han havde modtaget renten her fra landet. Hvis det land, hvor skyldner er hjemmehørende, har beskattet renten, nedsættes den danske skat af renten med denne udenlandske skat. Hvis Danmark har en dobbeltbeskatningsaftale med det andet land, er nedsættelsen begrænset til den skat, som dette land må opkræve efter aftalen.

Hvis en fuldt skattepligtig person åbner en konto i et pengeinstitut i et andet land, skal den pågældende afgive erklæring til de danske skattemyndigheder om dispositionen med oplysning om ejerens navn, adresse og CPR-nummer, kontoførerens navn og adresse samt oplysninger til identifikation af kontoen. Personen skal endvidere give de danske skattemyndigheder fuldmagt til at få indsigt i kontoen hos den udenlandske kontofører og erklæring fra denne om, at den påtager sig at give de danske skattemyndigheder oplysninger om størrelsen af ydede renter. Der er tilsvarende regler for en person, der er fuldt skattepligtig her til landet og ejer værdipapirer, som er deponeret i et udenlandsk pengeinstitut. Der er dog undtagelser fra denne oplysningspligt.

b) En person, der er bosat i et andet land og modtager rente fra en skyldner her i landet, er kun skattepligtig til Danmark af renten, hvis den pågældende tidligere har været fuldt skattepligtig i en eller flere perioder på mindst 5 år ud af de seneste 10 år for ophør af den fulde skattepligt. Skatten beregnes til 30 pct. af renten. Danmark undlader dog at beskatte eller nedsætter skatten, hvis Danmark efter en dobbeltbeskatningsaftale med det andet land ikke kan beskatte eller skal nedsætte skatten.

Når danske pengeinstitutter mv. giver danske myndigheder indberetning om rentebetaling til en person i et andet land, sendes de indsamlede oplysninger kun videre til dette lands myndigheder, hvis det er aftalt mellem Danmark og det andet land. Danske myndigheder foretager kun automatisk videresendelse af indsamlede renteoplysninger til skattemyndighederne i de andre nordiske lande. Indsamlede oplysninger videregives efter anmodning til myndighederne i et land uden for Norden, hvis dette land vil give danske myndigheder oplysninger om modsatte betaler.

6. Forslagets lovgivningsmæssige og statsfinansielle virkninger

Direktivet ændrer ikke ved fordelingen af retten til at beskatte renter mellem det land, hvorfra renten betales og det land, hvor rentemodtager er bosat.

Direktivet ændrer altså ikke de danske regler om beskatning af personer, der er hjemmehørende her i landet og modtager renter fra andre EU-lande, og af renter, som betales her fra landet til personer, der er hjemmehørende i andre EU-lande.

Direktivet medfører derimod, at danske skattemyndigheder skal indsamle oplysninger fra danske pengeinstitutter m.fl. om deres betaling af renter til personer, der er hjemmehørende i et andet EU-land.

Danske pengeinstitutter m.fl. foretager allerede efter de gældende regler i skattekontrolloven indberetning af betalinger til udenlandske kunder. Men direktivets regler om indberetningspligt svarer ikke helt til de nuværende danske regler.

De nuværende regler i skattekontrolloven må derfor tilpasses, for så vidt angår rentebetalinger til personer i udlandet, og der skal indsættes regler om videresendelse af oplysningerne til udlandet.

Selve gennemførelsen af direktivet vil ikke medføre provenumæssige virkninger af nævneværdigt omfang.

7. Høring

Direktivforslaget har været udsendt i skriftlig høring til Finansrådet, Realkreditrådet, InvesteringsForeningsRådet, Værdipaircentralen og Danmarks Nationalbank.

Finansrådet nævner, at det har ikke har særlige indvendinger mod forslaget, som bygger på den indberetningsmodel, som pengeinstitutterne i vidt omfang allerede anvender.

Rådet mener dog bl.a., at direktivet vil medføre en væsentlig øget arbejdsbyrde for pengeinstitutter med udenlandske kunder. Det skyldes bl.a., at institutterne skal indberette oplysninger om påløbne og kapitaliserede renter ved afståelse, indfrielse eller tilbagekøb af fordringer samt indkomst af afledte rentebetalinger fra en investerings-forening. Disse oplysninger vil ikke i alle tilfælde være tilstrækkelige til, at en udenlandsk investor kan udfylde en korrekt selvangivelse efter sit hjemlands skatteregler. Det må derfor imødeses, at udenlandske investorer vil henvende sig til pengeinstitutterne for at få hjælp hertil.

Realkreditrådet støtter direktivets målsætning, at imødegå økonomisk forvridding, herunder forvridding på kapitalmarkedet på grund af forskellige beskatningsregler i EU.

Rådet er dog bl.a. betænkelig ved overgangsreglen om, at direktivet i de første 7 år ikke gælder for obligationer, udstedt før den 1. marts 2001, for så vidt angår tilfælde, hvor der efter den 1. marts 2001 sker udvidelse af en serie, som første gang er udstedt inden denne dato.

InvesteringsForeningsRådet kritiserer direktivforslaget, idet det vil påføre investeringsforeninger og pengeinstitutter store administrative byrder og deraf øgede omkostninger, uden at de indberettede oplysninger er tilstrækkelige til, at en udenlandsk investor kan udfylde en korrekt selvangivelse efter sit hjemlands skatteregler. Rådet mener, at dette vil tilskynde investorer til at søge uden for EU's grænser. Efter rådets opfattelse diskriminerer forslaget investeringsforeninger i forhold til andre opsparingsformer, som livsforsikrings- og pensionsprodukter samt direkte investering. Rådet kritiserer endeligt, at overgangsordningen med kildeskat i tre EU-lande medfører, at pengeinstitutter i de forskellige EU-lande ikke er omfattet af ens regler i en periode.

Værdipapircentralen har ikke umiddelbare bemærkninger til direktivet, men ønsker en rimelig tid til den tekniske gennemførelse af indberetningsreglerne.

Nationalbanken bemærker, at overgangsreglen for obligationer udstedt før 1. marts 2001 har en forskellig behandling af offentlige og private obligationsudstedere. Banken finder, at forskelsbehandlingen er acceptabel, men kunne ønske sig en forklaring i direktivforslagets bemærkninger.

8. Tidligere forelæggelse

Rentebeskatningsdirektivet er den del af skattepakken, som tidligere har været forelagt for Europaudvalget, senest den 1. juni 2001.